

แนวหน้า

วันที่ ๑๐ เดือน

ก.ค.

พ.ศ.

๕๗

๒๕๖๓

๑๓

หมอดินราชบุรีหนุนเกษตรกร 'ลดละเลิก' สารเคมีเพื่อประโยชน์ยั่งยืน

จังหวัดราชบุรีนอกจากมีความโดดเด่นทางสถานที่ท่องเที่ยวที่เชื่อเชิญให้นักท่องเที่ยวแวะเวียนไปเยี่ยมชมอย่างไม่ขาดสายแล้ว ความหลากหลายทางด้านพืชผลทางการเกษตรก็สำคัญไม่น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งขณะนี้จังหวัดราชบุรีได้เน้นหนักเรื่องการทำเกษตรที่ปลอดภัย รองรับการเป็นเมืองเกษตรสีเขียวเน้นให้เป็นเมืองนำอยู่ สิ่งแวดล้อมปลอดภัยมากขึ้น

นายมานิตย์ พุ่มร่มไทร ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10 กล่าวว่า ด้วยความหลากหลายของสภาพภูมิประเทศ มีทั้งพื้นที่ลาดชันเชิงเขา ที่ดอน พื้นที่ราบทำให้เกษตรกรมีการใช้ประโยชน์ที่ดินในการผลิตพืชผลทางการเกษตรหลากหลายเช่นกัน ซึ่งจากการใช้ประโยชน์พื้นที่ที่เหมาะสมบ้าง ไม่เหมาะสมบ้าง หรือขาดการปรับปรุงบำรุงดินอย่างถูกวิธี ที่สำคัญคือการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีในปริมาณมากและต่อเนื่องยาวนาน ส่งผลกระทบต่อความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรดินอย่างเด่นชัด ดังนั้น การจะพัฒนาให้จังหวัดราชบุรีเป็นเมืองเกษตรสีเขียว จำเป็นต้องสร้างความรู้ความเข้าใจก่อให้เกิดการยอมรับให้ได้ว่าการลด ละ เลิกการใช้เคมีหันมาพึ่งพาสารอินทรีย์ที่สามารถผลิตได้เองนั้นมีประโยชน์อย่างไรบ้าง

จากการสำรวจพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกรพบว่า พื้นที่ค่อนข้างใหญ่จะปลูกไม้ผลอย่างสับปะรด ซึ่งเป็นพืชที่มีการใช้ปุ๋ยเคมีในการรอกกันหลุมเพื่อเร่งการเจริญเติบโตและให้ผลผลิต รวมถึงมีการใช้สารเคมีในการฆ่าหญ้าอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะใช้ในสัดส่วนที่ไม่มากเหมือนนาข้าวหรือพืชผักชนิดอื่น แต่การใช้ต่อเนื่องก็ทำให้สารเคมีสะสมในดิน ทำให้ดินเสื่อมโทรมได้เหมือนกัน ส่วนพื้นที่ลุ่มเกษตรกรจะปลูกข้าว ซึ่งมีการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในปริมาณมากและใช้ตลอดเวลา โดยเฉพาะพื้นที่แถบอำเภอดำเนินสะดวกที่เป็นแหล่งปลูกพืชผักจะมีการใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมีกำจัดศัตรูพืชปริมาณสูงมาก

โด สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี ก็พยายามเข้าไปส่งเสริมทำความเข้าใจในเรื่องการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตให้หันมาพึ่งพาธรรมชาติมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด ปลูกพืช

ตระกูลถั่วแล้วได้กลบเพิ่มอินทรีวัตถุให้กับดิน ช่วยลดการใช้ปุ๋ยเคมีในฤดูการผลิตหน้า การทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพจากวัสดุที่เหลือใช้ในไร่นาหรือในครัวเรือน การผลิตสารขับไล่แมลงจากพืชสมุนไพร เพื่อใช้ทดแทนหรือควบคู่กับเคมี พร้อมกันนั้นก็จัดทำแปลงสาธิตการพัฒนาที่ดินทุกรูปแบบกระจายอยู่ทั่วทั้งจังหวัด และสร้างเครือข่ายหมอดินอาสาประจำหมู่บ้านที่มีอยู่ประมาณ 940 คน ให้เป็นแกนหลักในการเข้าไปช่วยถ่ายทอดความรู้ สร้างความเข้าใจเพื่อนเกษตรกรในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี ไม่ได้มุ่งหวังให้เกษตรกรเลิกใช้เคมีในทันทีทันใด แต่เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเกษตรกร อย่างน้อยให้เขาลด ละ การใช้สารเคมีลงมาจากแต่ก่อนบ้าง หรือถ้าใช้ก็ใช้ตามคำแนะนำที่ได้จากคำวิเคราะห์ดินก็ยินดี ซึ่งเชื่อมั่นว่าถ้าเขาเองได้หันมาพึ่งพาธรรมชาติก็จะเห็นผลเปลี่ยนแปลง แม้จะเห็นผลไม่ชัดเจนทันตาเหมือนใช้เคมีคือผลผลิตอาจจะลดลงจากเดิมบ้าง แต่เมื่อเปรียบเทียบกับสิ่งที่ได้กลับมาก็คือต้นทุนการผลิตลดลงจากที่ไม่ต้องซื้อสารเคมีเพราะทำได้เอง ผลผลิตก็มีคุณภาพปลอดภัยต่อตัวเกษตรกรและผู้บริโภค ที่สำคัญยังช่วยฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินให้สามารถใช้ประโยชน์ทางการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

นายมานิตย์กล่าวเพิ่มเติมว่า และด้วยปัจจัยพื้นที่ทำการเกษตรของจังหวัดราชบุรี รวมถึงทั้งประเทศที่มีจำกัดและนับวันจะลดน้อยถอยลง จำเป็นต้องหันมาใส่ใจพัฒนาที่ดินที่มีอยู่ให้สามารถทำการผลิตให้ได้คุณภาพและปริมาณที่เพิ่มขึ้นด้วย ถ้าเกษตรกรยังใช้สารเคมีอย่างต่อเนื่องนับวันดินก็จะเสื่อมโทรมเมื่อปัจจัยขั้นพื้นฐานเสียหาย เกษตรกรก็จะมิต้นทุนการบริหารจัดการเพิ่มขึ้นตามไปด้วย มีหน้าซ้ำผลที่ตามมา ก็สร้างความเสียหายทั้งต่อสุขภาพของเกษตรกรเอง ต่อผู้อื่นและกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ อยากฝากพี่น้องเกษตรกรโดยเฉพาะจังหวัดราชบุรีว่า ปัจจุบันเราได้รับการคัดเลือกให้เป็นเมืองเกษตรสีเขียวและเรายังเปรียบเสมือนเป็นอู่ข้าวอู่น้ำที่ส่งพืชผักไปให้กับพี่น้องชาวภาคใต้จำนวนมาก เราควรหันมาใส่ใจทำการผลิตที่ปลอดภัยเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น แม้ว่าการลด ละ เลิกการใช้สารเคมีในระยะแรกอาจจะทำให้รายได้ท่านลดลง แต่สิ่งที่ได้รับกลับคุ้มมากกว่าแน่นอน

เนื่องจากเกษตรกรเชื่อว่าถ้าไม่ฉีดยาพิษผักจะอยู่ไม่ได้ถูกทำลายหมด เมื่อทราบความจำเป็นของเกษตรกรแต่ละพื้นที่ว่ามีสภาพปัญหาใดอย่างไร มีการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีมากน้อยเพียง

